

Huolenkarkotuspäivä

Kainuun sote

Pohjolankatu 13, 3. krs.

87100 Kajaani

Puh. 08 615 541

Faksi 08 6155 4270

kirjaamo@kainuu.fi

<http://sote.kainuu.fi>

Painopaikka:

Juvenes Print

1. Painos

D:22

ISSN 2323-8194 (painettu)

ISSN 2323-8232 (verkkójulkaisu)

Kajaani 2016

Huolenkarkotuspäivän on
kirjoittanut kirjailija Tittamari Marttinen
ja
kuvittanut Vuokatin koulun 3 B -luokka Sotkamosta.

Minä olen Eelis. Minun perheeseeni kuuluvat isä, äiti, minä ja pikkusisko Lotta. Rakastan ihan hurjasti omaa perhettäni. Äiti pitää musiikista ja tanssimisesta. Mutta hänellä on usein kiire, eikä hän tanssi juuri koskaan. Hän ei ehdi edes viettää aikaa Lotan ja minun kanssa. Isä tekee paljon töitä ja näyttää usein väsyneeltä. Kun isä tulee töistä, hän menee sänkyynsä lepäämään. Joskus hän ei nouse siitä koko iltana. Minä haluan ilahduttaa häntä ja teen hänelle herkullisen voileivän. Mutta hänellä ei olekaan nälkä. Puolet leivästä on lautasella vielä aamullakin.

Joskus minusta tuntuu, että olen ihan näkymätön, että kukaan ei huomaa minua. Kun istun olohuoneen sohvalla pelaamassa tai lukemassa, minusta tuntuu siltä, että

sulaudun sohvaan ja maastoudun seinien kirjavaan tapettiin. Jos äiti on kotona, hän polkee kuntopyörää ja kailottaa puhelimesta ystäviensä kanssa.

Jos isä ei ole nukahtanut, hän katselee televisiota. Toisinaan Lotta kiukuttelee ja heittelee leluja ympäri huonetta. Silloin otan hänet syliini ja luen hänelle jotain, ettei isä väsyisi lisää ja ettei äiti hermostuisi ja korottaisi ääntään.

Naapurin Ville-setä kysyi minulta kerran, olenko minä onnellinen. En tiedä, mitä vastaisin siihen. Ajattelen

omaa perhettäni, ja silloin vatsassani tuntuu suuri, painava möhkäle.

Iltaisin, kun olen mennyt nukkumaan, kuulen äidin ja isän kinastelevan. He istuvat olohuoneessa kaksin ja juttelevat ja sitten he alkavat yhtäkkiä kiljua toisilleen kuin kaksi kalalokkia. Äidin mielestä isä on liian surullinen ja isän mielestä äiti on liian äänekäs ja kiireinen. Joskus mekastus päättyy täydelliseen hiljaisuuteen. Joskus se päättyy siihen, että äiti laittaa levyn soimaan ja kuuntelee yksinään musiikkia myöhäiseen yöhön.

Kun äiti seisoo keskellä olohuonetta ja puhuu puhelimeen, hänen äänensä peittää television äänen alleen. Lotta roikkuu äidin farkunlahkeessa. Hän haluaisi leikkiä, mutta äiti ei edes huomaa häntä, joten hän alkaa itkeä. Isä sulkee television ja alkaa karjua kuin pantteri. Lotta säikähtää ja itkee entistä kovempaa. Silloin meidän koti on ihan kuin soittorasias, jonka kampea joku pyörittää niin nopeasti kuin pystyy. Minä laitan kädet korville ja huudan:

- STOP! Meteli seis!

Hetkessä tulee aivan hiljaista. Äiti ja isä katsovat toisiinsa. Äitikin alkaa itkeä.

- Anteeksi, Eelis ja Lotta! hän sanoo. - Anteeksi.

- Ei se mitään, minä sanon. Lotta kömpii syliini.
- Miksi te ette voi jutella kaikessa rauhassa? minä kysyn. – Miksi teidän pitää huutaa?

Äiti halaa minua. Hän sanoo, että hänellä on huolia.

- Millaisia huolia? minä kysyn.

Mutta äiti sanoo, etteivät ne ole minun huoliani. Minä olen lapsi ja minun pitää leikkiä ja olla iloinen. Mutta enhän minä voi olla iloinen, jos isää ei huvita mikään ja jos äidillä on huolia.

Äidillä on huoli Lotasta ja minusta. Hänellä on huoli isästäkin. Hänellä on vatsassa raskas möykky ihan niin

kuin minulla. Minä halaan äitiä, ja äiti halaa minua. Haluaisin hävittää huolet taikasauvalla tai huolisiapparilla.

Välillä minulla on ikävä niitä mekastuspäiviä. Koska sitten tulee toisia päiviä, sellaisia joina kukaan ei sano mitään kenellekään. Kaikki ovat ihan hiljaa ja ohittavat toisensa ihan kuin ketään ei olisi kotona.

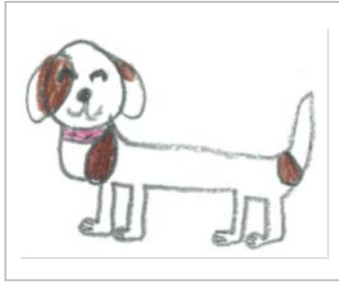

Meidän perhe istuu ruokapöydässä, mutta kukaan ei puhu mitään. Äiti tuijottaa kännykkäänsä. Isä tuijottaa lautastaan. Minä tuijotan äitiä ja isää. Lotta tuijottaa minua. Sellaiset päivät saavat vatsassa olevan möykyn kasvamään suuremmaksi.

Tänään on aivan erityinen päivä. Äiti, isä, Lotta ja minä menemme autolla Suvelan koiratarhaan. Olemme käyneet siellä aiemminkin katsomassa koiranpentuja.

Olemme valinneet Nelli-nimisen pennun. Siitä tulee ikkoma koiramme. Nyt saamme viedä sen kotiin.

Tulen aina niin hyvälle mielelle, kun näen koiranpentujen leikkivän. Kennelissä Nelli oli vähän toisia koiria arempi ja se leikki usein yksinään. Nyt se ilahtuu ja alkaa heiluttaa häntäänsä, kun telmimme sen kanssa. Minä heittelen sille kilisevää palloa, ja se juoksee innoissaan pallon perässä. Äkkiä se hyppää syliini ja käpertyy siihen nukkumaan. Silitän sitä, ja sydämeni on täynnä iloa. Ajattelen, että nyt kun se on osa meidän perhettämme, me kaikki muutumme iloisiksi.

Illalla Lotta ja minä viemme Nellin ulos. Ville-setä lähtee kanssamme lenkille. Meitä kaikkia naurattaa, kun katselemme, miten Nelli nuuhkii ja tutkii kaikkea. Se ajaa väkkäränä takaa omaa häntäänsä. Kun palaamme kotipihaan, näen keittiön ikkunan olevan auki. Pihalle asti kuuluu, että äiti ja isä kiistelevät jostain. Hyvä mieleni haihtuu.

- Kuule Eelis, Ville sanoo minulle. - Näyttää siltä kuin sinulla olisi huolia. Voisinkohan minä auttaa?
- Mahassani on iso möykky, minä vastaan. - Kaikki ei ole hyvin. Äidille ja isälle tulee riitaa kaikesta. Ja Lotta itkee melkein koko ajan.
- Yhden perheenjäsenen huoli on koko perheen huoli, Ville toteaa.

- Niin se on, minä sanon. – Ajattelin, että kun me saadaan koira, niin kaikki huolet katoavat. Mutta möykky on edelleen minun vatsassani.
- Minusta tuntuu, että sinun pitäisi kertoa murheistasi jollekin, Ville toteaa.
- Kenelle minä kertoisin? minä kysyn.
- Kerro vaikka minulle, Ville sanoo. - Haluaisin auttaa.

- En tiedä, voiko kukaan auttaa, minä sanon.
- Minun on vaikea puhua huolesta ja möykystä.

- Monesti se helpottaa, että kertoo huolista jollekin, Ville sanoo. – Vaikka sinusta tuntuu nyt, ettei kukaan voi auttaa, niin me voidaan yhdessä miettiä asiaa. Mieltä painavaan asiaan on helpompi keksiä ratkaisuja toisen kanssa.

Äkkiä minusta alkaa tulla puhetta. Olen itsekin ihan hämmästynyt siitä, miten mukavaa on jutella Villen kanssa. Luulin, että kaikki kotona tapahtuvat asiat ovat niin hurjia salaisuuksia, ettei niistä voi puhua kenellekään. Mutta Ville kuuntelee, eikä möykyssä ole hänestä mitään hävettävää tai salattavaa. Elämä ei aina ole pelkästään iloista ja rauhallista. Kaikille ihmisille sattuu ja tapahtuu välillä kurjiakin asioita. Jokainen on joskus väsynyt ja vihainen tai pelkää jotain. Tärkeintä on, ettei asioita jää miettimään yksin.

Minusta tuntuu, että möykky vatsassani on kutistunut vähän. Kerron metelistä ja siitä, että kotona on joskus

liian hiljaista. Kellon raksutuskin tuntuu silloin kovalta ääneltä.

- Sinun ei pitäisi joutua murehtimaan yksin, Ville sanoo. - Siitä möykystä sinun pitää jutella äidin ja isän kanssa.
- En minä uskalla, minä sanon. Minusta tuntuu aina, että äiti tulee kamalan surulliseksi, kun kerron möykystä. Ja isä myös.
- Luulenpa, että äiti ja isä ymmärtävät sinua kyllä, Ville toteaa. – Heitäkin varmaan pelottaa ja surettaa se, että perheessä kaikki ei ole hyvin.

Ville lupaa tulla meille juttelemaan asioista äidin, isän, minun ja Lotan kanssa. Hän sanoo, että jos perheessä on huolia, silloin on aina mahdollisuus saada apua. Taikasauvasta ei ehkä ole kovin paljon hyötyä, mutta ihmiset voivat auttaa toisiaan.

- Millaisista asioista sinä tulet iloiseksi? Ville kysyy minulta.

- Nellin kanssa leikkimisestä ja kiikarilla katsomisesta ja sarjakuvista, minä sanon. – Ja siitä, kun me tehdään isän kanssa mustikkapiirakkaa. Ja siitä, kun äiti lukee ääneen minulle ja Lotalle. Ja kun saan tanssia äidin kanssa.

Mutta emme me ole pitkään aikaan leiponeet mitään.

Äiti ei koskaan ehdi loikoilla kirjan kanssa sohvalla. Eikä ketään meistä huvita tanssia.

Ville tulee Lotan, Nellin ja minun mukana meille kotiin. Isä lämmittää lohikeiton, ja me kaikki istumme pöytään. Kaivelen kiikarin esiin kaapista ja katselen pihalle. Siel-

lä pomppii jäniksiä. Sitten kerron vanhemmille asioista, joita olen miettinyt.

- Äiti, miksi sinä olet niin kiireinen? kysyn. – Ja isä, miksi sinä haluat aina mennä niin aikaisin nukku-
maan?

Ensin äiti ja isä näyttävät hämmästyneiltä. Sitten me kaikki alamme jutella möykystä. Kukaan ei huuda eikä riitele. Ville sanoo, että asiat kyllä järjestyvät. Nelli-koira istuu sylissäni, ja se on lämmin ja pehmeä. Silittelen sitä yhdessä Lotan kanssa, ja minulle tulee siitä hyvä mieli.

- Tänään on huolenkarkotuspäivä!

Ajatuksiani, mietteitani, huomioitani ja huoliani

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

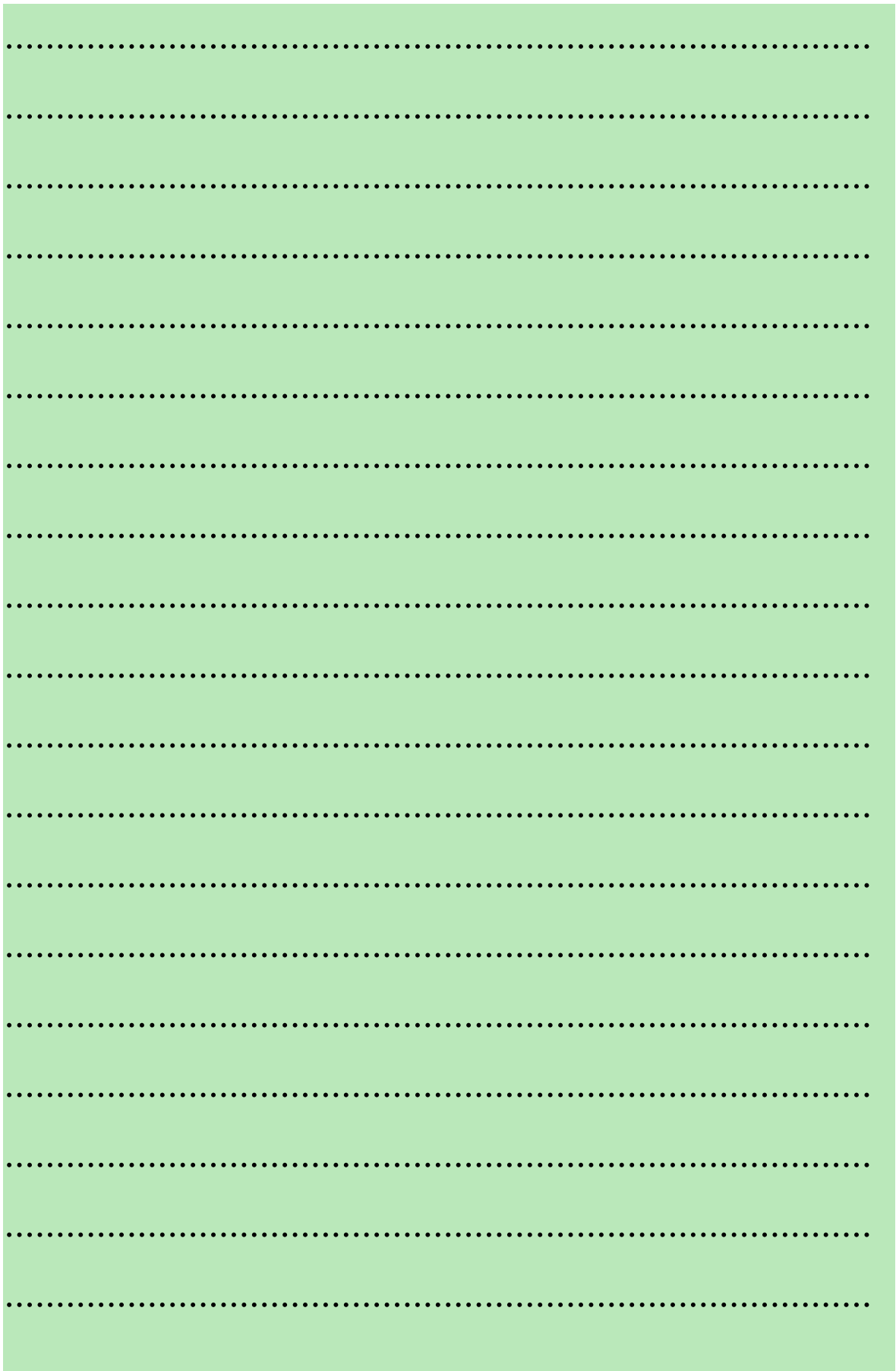
.....

.....

.....

.....

.....

Huolenkarkotuspäivä on toteutettu STM:n
Lasten Kaste -hankkeessa Kainuussa.

Kirjasen on toimittanut projektipäällikkö Tarja Kerttula
ja taittanut Tarja Karjalainen.

Kainuun sote

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

KASTE

